МОРЕПЛАВАНЕТО Е ПОКАЗАТЕЛЬ ЗА БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА НАРОД

НАРОДИТЕ ИМАТЪ НУЖДА ОТЪ МОРЕТО, КАКТО ХО

406. Варна—Градската библиотека.

ТАКСА ПЛАТЕНА

МОРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

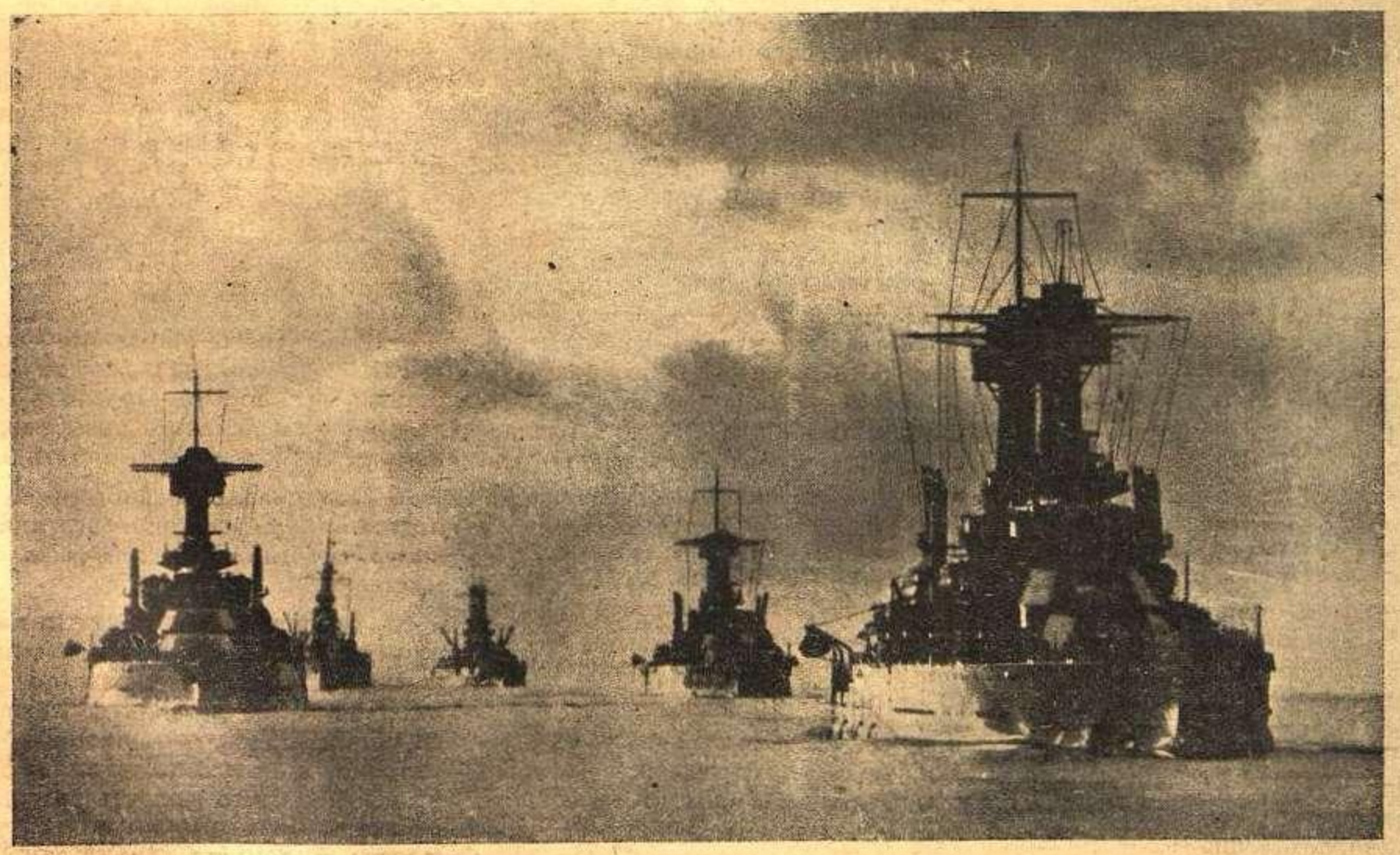
ДВУСЕДМИЧНИКЪ ЗА МОРСКА ПРОСВѢТА И ОБЩОВА

ДЪРЖАВА САМО СЪ АРМИЯ ИМА ЕДИНЪ ЮМРУКЪ. ДЪРЖАВА СЪ АРМИЯ И ФЛОТЪ - ГИ ИМА ДВА!

ДЪРЖОВОДИ РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ.

Година II. Варна, 15. ноември 1935 год. Брой 29.

Не чакай да създавашъ флотъ когато те нападнатъ, защото не се копае кладенецъ, когато ожеднѣешъ.

Американскиятъ флотъ въ походно движение.

МОРЕТО И ДУНАВА СЖ НЕИЗЧЕРПАЕМИ БОГАТСТВА.

ДЪРЖАВА БЕЗЪ МОРЕ, КЖЩА БЕЗЪ ПРОЗОРЕЦЪ.

ПОСТЖПИЛИ СТАТИИ

93. Използване торпеднитѣ катери въ нощния бой.
94. Избиране типа на главния двигатель въ военния корабъ.
98. Бойниятъ газъ и тактиката на морската война.
102. Корабостроителници.
105. Стражева служба и охрана на брѣга отъ подводници.
106. Използване торпедото нощемъ и въ време на мъгла.
107. Заемане позиция за торпедна атака.
109. Отбиване на десантъ.
115. Нашиятъ Дунавъ.
116. Да пазимъ интереситѣ си на Дунава.
122. Безшумни катери.
125. Чайка.
126. Едно плаване на подводникъ „У9".
127. Кораби примки.
132. Легенда за Царь Черноморъ.
134. Морскитѣ сили въ Балтийско море.
135. Линейниятъ флотъ на Франция.
136. Новиятъ триумфъ на Маркони.
141. Атака.
142. Радиогонометрия.
143. Автоматично управление на танкове, торпедни катери, торпеда и др.
144. Режима върху протоцитѣ.
145. Териториялни води: опредѣление и власть върху тѣхъ.
150. Химическа служба на море.
151. Задачи на артилерията отъ рѣчнитѣ кораби.
152. Военнитѣ приготовления на Малта.
153. Нови ледоразбивачи.
154. Бждещето на Дизелъ - мотора въ военния флотъ.
155. Действията на подводницитѣ презъ Свѣтовната война.
156. Зименъ походъ.
157. Лъжливи мини.
158. Шпионката.
159. Трафалгаръ.
160. Радиозасѣчника въ помощь на корабоводенето.
161. Десетъ дни съ вѣтроходъ „Стрѣла"
162. Бойниятъ праздникъ на флота.
163. 21 ноември 1912. год.
164. Радиотелеграфна и високоговорителна инсталации на нѣмския пжтнически корабъ „Потсдамъ".
165. Противотрусовъ металъ въ корабостроенето.
166. Адмиралъ Сушонъ.
167. Кратки данни за морото и океанитѣ.

УДОБРЕНИ

94, 102, 106, 126, 136, 143, 152 153, 160, 162, 163, 166, 167.

НЕУДОБРЕНИ

144, 145.

НА ПРЕЦЕНКА

93, 98, 105, 107, 109, 115, 116, 122, 125, 127, 132, 134, 135, 141, 142, 150, 151, 154, 155, 156, 257, 158, 159, 161, 164, 165.

КАЛЕНДАРЪ НА „МОРСКИ ПРЕГЛЕДЪ".

— На 1/13 ноември 1912 г. презъ нощьта отряда торпедоносци подъ командата на капитанъ II рангъ Добревъ излиза въ открито море. Следъ кратко кръстосване по водния пжть Кюстенджа—Царигрдъ, отряда забелязва италианския търговски корабъ „Espero". Последния билъ и обискиранъ за военна кон. рабанда.

— На 4/16 ноември 1912 г. къмъ 16 часа, нашиятъ наблюдателенъ постъ на носъ Калиакра съобщава, че турския кръстосвачъ „Меджидие" се насочилъ къмъ Кюстенджа. Кръстосвачитѣ „Хамидие" и „Меджидие" били най-опаснитѣ противници за нашитѣ малки торпедоносци; Тѣ имали скорость 22 мили и били въоржжени съ по 22 орждия разенъ калибъръ. Началника на отряда решилъ да не изпуска случая и да се отърве отъ тѣхъ. За това къмъ 18 часа той потеглилъ съ цѣлия отрядъ къмъ Кюстенджа съ задача, къмъ полунощь да атакува „Меджидие" въ Кюстенджанския заливъ, гдето предполагалъ, че кръстосвача ще пренощува на котва, или пъкъ ако го срещне въ открито море съ транспортни кораби. да атакува него и транспортитѣ.

За нещастие, къмъ 22 часа, северно отъ носъ Калиакра, отр. среща силно вълнение придружено съ стихиенъ северо-източенъ вѣтъръ. На 10 мили отъ Кюстенджа торпедоносцитѣ „Шумни" и „Храбри" следствие вълнението претърпяватъ тежки повреди, и началника на отряда се отказалъ отъ по-нататъшното действие.

Едва въ 8 часа на 5/17 ноември торпедоносцитѣ успѣли да се прибератъ въ Варна. На торпедоносецъ „Дръзки" вълнението отнесло една отъ гребнитѣ лодки.

— На 6 ноември 1916 г. германкия подводникъ № 45, излизайки отъ северниятъ проходъ на минното заграждане предъ Варна, на паралела на Аладжа монастиръ, се взривалъ на руска заградна мина и моментално потънатъ на разстояние 2 мили отъ брѣга. Отъ обслугата му се спасили само 5 души.

ВЕСТНИКЪТЪ Е БЕЗПЛАТЕНЪ

ХРОНИКА

На поздравителната телеграма, изпратена отъ XII редовенъ съборъ на Българск. Н. Морски Сговоръ въ Варна, Н. Величество е проявилъ височайшо внимание, като е изпратилъ до председателя на събора следната телеграма:

„Благодаря отъ сърдце Вамъ и на делегатитѣ на Българския Народенъ Морски Сговоръ за изказанитѣ Ми възторжени и родолюбиви приветствия по случай събора Ви.

Съ живъ интересъ следя какъ крепне морската идея у насъ и какъ преуспѣва за радость на всички ни хубавото и тъй близко до сърдцето Ми дѣло на народниятъ ни морски сговоръ. Нека продължимъ да работимъ въ това направление, като труженицитѣ на скжпата ни земя и тия на родното море съ еднаква любовь къмъ родината, съ единъ духъ и еднаква воля вложатъ усилията си за сточанския напредъкъ и всестрания възходъ на България."

ЦАРЬТЪ.

ПОЩА

Редакцията на „Морски Прегледъ" изказва своята благодарность за полученитѣ дарения:

1. Отъ г. Борисъ Д. Бояджиевъ, членъ на обласния сждъ въ Горна Джумая сумата 50 лева.

2. Отъ г. Страшимиръ Ивановъ отъ гр. Видинъ сумата 20 лева.

3. Отъ Василъ Чанаковъ отъ гр. Варна сумата 10 лева.

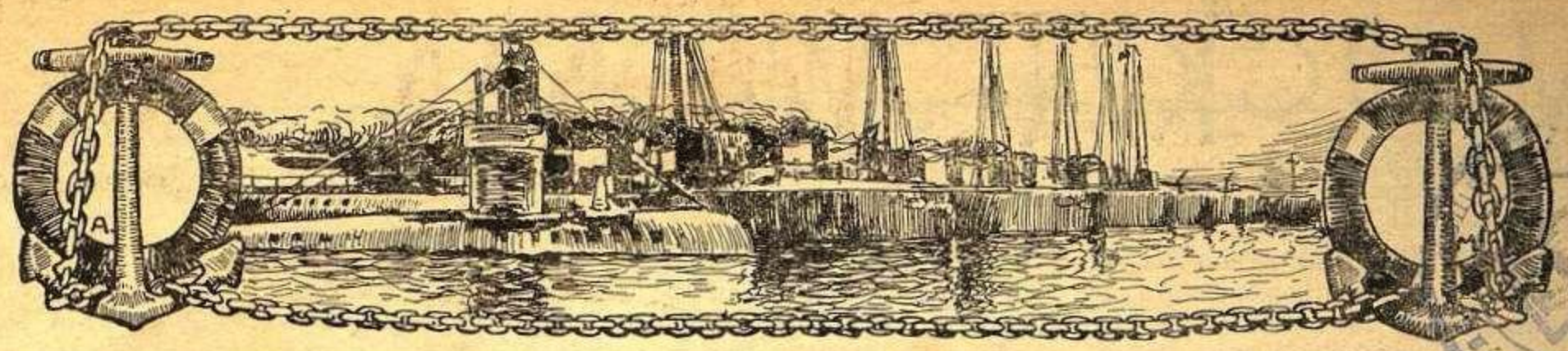
4. Отъ Иванъ Гранчаровъ отъ гр. Варна сумата 10 лева.

— Известява се на заинтересованитѣ, че всички излѣзли до сега броеве на „Морски Прегледъ" сж изчерпани. Редакцията съжелява, че неможе да удовлетвори молбитѣ имъ.

— Редакцията благодари на всички постоянни или временни сътрудници, които сж изпратили снимки за помѣстване.

Въ отговоръ на постжпилитѣ запитвания за цената на вестника и условията за получаването му, известяваме на изявилитѣ желание да се абонирать, че вестника се изпраща **даромъ**, по възможность на всички, които желаятъ да го получаватъ, **безъ вноска за абонаментъ**; редакцията приема само дарения, които за въ бждеще ще се публикуватъ въ отдѣла Поща.

— Въ отговоръ на запитванията, съобщаваме, волнитѣ пожертвувания за вестника да се изпращатъ до началника на отдѣлението за Морската и Рѣчна полицейска служба — Варна.

8|21 НОЕМВРИ 1912 ГОД.

Българската военна история е изпъстрена съ редица величави дѣла и бисери отъ дати, които блѣстятъ съ ореола на вѣчна слава и сочатъ дѣла пропити съ идеализъмъ, саможертва и достойно изпълненъ дългъ къмъ родъ и Родина.

Споменътъ за всички тия бележити дати, написани съ кръвьта на многото български синове, сложили кости по браннитѣ поля на скжпата българска земя въ Тракия, Македония и Добруджа, е дълбоко отпечатанъ въ душата на всѣки родолюбивъ българинъ.

Датата 8/21. ноември 1912 год. е дълбоко врѣзана въ сърдцата на тѣзи, на които лежи тежкиятъ дългъ и отговорностьта за отбрана на роднитѣ брѣгове отъ чужди посегателства.

За шепата морски труженици, тая свѣтла дата е скжпъ брилянтъ, защото напомня величави дѣла свързани съ първото бойно кръщение на родния малъкъ, но славенъ воененъ флотъ

На тая паметна дата, четири малки български торпедоносеца, четири нищожни по обѣмъ „орѣхови черупчици", се хвърлиха въ люта бранъ съ стократно превъзхождащъ противникъ.

Въ тая неравна гигантска борба, победи неудържимиятъ устремъ на твърдия, победенъ духъ на шепата моряци.

Първата морска победа на 8/21. ноември буди въ чуждия свѣтъ и познавачитѣ на военното искуство само удивление и възхищение отъ чудната смѣлость и неустрашимость на българския морякъ.

Военно-морската история не познава вторъ подобенъ, „безуменъ", както го наричатъ военнитѣ капацитети подвигъ.

Безумие бѣше сжщо, споредъ мнението на мѣродавнитѣ специалисти по военното дѣло да се атакува само съ голия български ножъ, първостепенната за времето си Одринска крепость. Безумие бѣше да се атакува съ откритата сила и Тутраканъ.

Нечувана дързость и безумие е сжщо да налитнешъ съ вихренъ устремъ, само съ 4 малки „черупчици", посрѣдъ непрогледна нощь и тъмна водна ширъ къмъ гордостьта на турското морско оржжие— кръстосвача „Хамидие" охраняванъ отъ множество изтрѣбители и торпедоносци.

Атаката на „Хамидие" бѣ резултатъ отъ една повеля на главното българско комадване, предизвикана отъ спиране победоносния маршъ на българската армия при Чаталджа.

Атаката на „Хамидие" се наложи, когато върхътъ на българското воинство съзна, че Турция, подхранвана съ оржжие, бойни припаси и хранителни продукти, по единствения свободенъ морски пжть Кюстенджа — Цариградъ е решила да води продължителна и упорита съпротива.

За прекжсване тоя жизненъ пжть за превозъ на храни и др. материали, и отнемане възможностьта на Турция за сношение съ своитѣ европейски приятели, върховното командване намѣри, че е необходимо да се срази отоманската военно-морска мощь и се унищожатъ множеството транспортни кораби.

И очитѣ на тия, които подценяваха значението на флота, които мислѣха, че той е ненуженъ само „луксъ" за държавната отбрана, се отправиха къмъ оставения въ своя зародишъ малъкъ български флотъ съ повеля, да прекжсне жизнената артерия за турската армия и осигури господството на морето — задача тежка и трудно изпълнима за шестьтѣхъ стотонни торпедоносеца, които съставляваха бойната сила на българския флотъ.

На 8/21 ноември 1912 год. тоя нищоженъ флотъ блѣскаво и достойно изпълни възложената му трудна задача, защото въ стоманенитѣ тѣла на четиритѣхъ торпедоносеца се съхраняваше високиятъ, несломимъ борчески духъ на българското племе, еднакво силенъ на сухо и на море.

На 8/21 ноември Турция бѣ сразена и на море. Упорството ѝ бѣ разколебано.

Историческата роля на нашия флотъ бѣ достойно изпълнена. На тая дата той си извоюва правото да сжществува и крепне като неоходима опора на държавата и наложително срѣдство за отбрана нейнитѣ брѣгове и интереси на море.

Черпейки поука отъ тая бележита дата, налага се да се вематъ необходимитѣ мѣрки, за да бждемъ готови когато часътъ на изпитанието удари.

Да се помни, че българинътъ може да бжде не само отличенъ сухоземенъ войникъ, но и смелъ до безумие морякъ, въ ржцетѣ на когото стоманенитѣ тѣла на малкитѣ корабчета се превръщатъ на гигантска и страшна стихия.

МОРСКА МИСЪЛЬ

БОЙНИЯТЪ ПРАЗДНИКЪ НА ФЛОТА.

Голѣмитѣ дѣла на всѣки народъ създаватъ епоха въ историята му. Такива дѣла се помнятъ на вѣки отъ съвременницитѣ и поколенията, на които служатъ за примѣръ и назидание. Народъ, който цени заслужилитѣ на Родината хора, дава имъ заслужена почитъ като спомня на поколенията тѣхнитѣ дѣла и ги сочи за примѣръ. Такъвъ народъ разте, издига се и напредва.

Блѣскавитѣ дѣла на миналото сж били винаги свѣтлина за тъмното и неизвестно бждеще, къмъ което безпорно ние вървимъ. Това налага да познаваме добре миналото — историята си, за да не се лутаме въ тъмнината на бждещето.

Въ близкото минало на нашия народъ има много сяйни дѣла, поучителни и пжтеводни. Такива дѣла трѣбва да се знаятъ, да се помнятъ и предаватъ на поколенията при подобающа тържественость. Отъ тѣхъ могатъ да се черпятъ голѣми поуки. Тѣ сж изворъ на висши добродѣтели.

Историята на третото българско царство е изпъстрена съ свѣтлитѣ страници на най-крупнитѣ дѣла на нашия народъ, написани съ чсвѣшка кръвь по всички поля, долини и чукари на цѣлия Балкански полуостровъ.

Ето защо човѣшкия дългъ и дългътъ къмъ Родината налагатъ да си спомнимъ и посочимъ за примѣръ дѣлата на ония български синове, които самоотвержено, съ цената на собствения си животъ създадоха величавата епоха на борбитѣ за нашето обединение.

Споменътъ за тая велика епоха на племето ни изпълва съ възторгъ и вдъхва вѣра въ бждещето.

Въ изпълнение такъвъ единъ дългъ частитѣ отъ Морската и Дунавска Полицейска Служби, наследници на бившия флотъ на Негово Величество, на 21.XI. празднуватъ своя боенъ праздникъ. Праздникъ, на който се припомнятъ много преживѣни събития, тежки борби и блѣскави побѣди. Безпорно, такива праздници повдигатъ самочувството на народа, спомнятъ му за неговата минала слава, сочатъ неговия устремъ къмъ величие.

Нашиятъ флотъ, колкото и мъничекъ, живѣлъ години наредъ съ идеалитѣ на армията и народа не можеше да остане безучастенъ въ великитѣ борби на племето ни.

Макаръ малъкъ численно и материално, той бѣ мощенъ по духъ. Възпитанъ въ нападателенъ духъ, той не изпустна първия удобенъ случай да се нахвърли върху многократно по-силенъ противникъ, да го атакува и порази и съ това да запише блѣскави дѣла въ своята история, и рамо до рамо съ армията, да съдействува за достигане крайната победа.

Трѣбва да признаемъ, че на българския флотъ се падаше по-голѣмъ дѣлъ въ борбитѣ за обединението и неговата роль би била несравнено по-голѣма и решающа, ако той не бѣ оставенъ въ тоя твърде малъкъ видъ по количество и корабенъ съставъ.

На българската държата тежи голѣмия грѣхъ, че тя остави своя боенъ флотъ да се развива и живѣе при небивала материална нищета. Дълги години се оспорваше неговото сжществуване и когато нуждата извика флота за борба въ защита отечествени интереси, той трѣбваше да се отзове срещу стократно посиленъ, по-многочисленъ, по модеренъ и по-силно въоржженъ флотъ.

При тия условия нашия морякъ, води достойно борбата, съ малки отдавна остарѣли корабчета въоржжени съ 2—47 м.м. орждия и торпеда, а въ Мраморно и Бѣло морета, само съ рибарски лодки! И само безаветната обичь къмъ Родината, безумната смелость и рѣдкото себеотрицание на нашия морякъ можаха да извършатъ чутовнитѣ подвизи — атаката на „Хамидие“, и действията при: Первели, Батово, Одринъ, Чанта-дере и др.

Отъ всички тия подвизи най-ярко блещи надъ нашето морско небе безпорно атаката на „Хамидие“. Тамъ както и много другаде, шепа български моряци съ 4 малки сто тонни торпедоносеца, окриляни и ентусиазирани отъ мощенъ духъ, безъ да трепнатъ нито за моментъ предъ многократно по-силния турски флотъ, съ беззаветна храбрость извършиха на 8/21 ноември 1912 г. едно дѣло съ което, съ право се гордѣемъ. Тази атака ще остане на вѣки паметна въ новата история на нашия флотъ и никога нѣма да загуби своята ценность като подвигъ на българския морякъ.

Въ тоя паметенъ день българския морякъ съ право се гордѣе и отдава заслуженъ почитъ къмъ участницитѣ—герои.

Пеевъ.

СТРАТЕГИЧЕСКО РАЗУЗНАВАНЕ ОТЪ ПОДВОДНИЦИ.

Задачата на стратегическото морско разузнаване е да се събератъ сведения за състава, организацията, въоржженията на флота, за неговата дислокация, личенъ съставъ, снадбяване и за неговата дисциплина и духъ. Сжщо така, това разузнаване има за цель да събере сведения за укрепеното състояние на неприятелскитѣ бази, за тѣхната неподвижна и подвижна охрана и важнитѣ за противника морски пжтища. Стратегическото разузнаване се извършва по нѣколко начина и съ различни срѣдства. Едно отъ ефикаснитѣ и належдни срѣдства сж подводницитѣ. Благодарение на тѣхнитѣ тактически качества тѣ се язяватъ, като компенсация на недостатъцитѣ на въздушното разузнавзне. Последното не може да бжде скрито и продължително. То зависи сжщо много и отъ времето. Напротивъ, подводницитѣ могатъ да се държатъ дълго време въ морето и скрито да наблюдаватъ отъ близко входоветѣ на противниковата база и всичко каквото се извършва въ водитѣ на неговитѣ брѣгове. Тѣ могатъ да открияатъ разположението на миннитѣ загради, входоветѣ, тѣхнитѣ знакове, разположение на дозорната линия, предпочитанитѣ отъ противника пжтища и пр. Благодарение на тѣхния голѣмъ районъ на действие, тѣ могатъ да извършватъ разузнаване въ тия области и части отъ морето, които лежатъ далеко отъ нашитѣ бази, и кждето противника е пъленъ господарь. При всички тия добри страни на подводното разузнаване, то среща затруднения, поради малкия районъ на видимость отъ подводницитѣ и трудната имъ, не всѣкога възможна връзка съ базата.

Малкиятъ районъ на видимость се дължи на обстоятелството, че подводникътъ е принуденъ да наблюдава отъ подводно състояние само съ вдигнатия надъ водната повърхность мореглед. Въ последно време, съ въоржжаването на подводницитѣ съ по единъ самолетъ, тоя имъ недостатъкъ е премахнатъ.

Влизането въ връзка съ базата се извършва само презъ нощьта, когато подводника се оттегля навжтре въ морето, гдето изплаввa на повърхностьта за опъване своята антена.

Въпрѣки тия недостатъци подводника отлично може да изпълни възложената му задача за скрито наблюдение и надеждно разузнаване за противника.

Ганчо Георгиевъ.

ЗА ЛИНЕЙНИТѢ КОРАБИ.

Изтичане въ края на 1936 г. срока на взетитѣ решения въ Вашингтонската конференция, която ограничи тонажа на военнитѣ кораби; постройката на нови 35,000 тонни линейни кораби отъ Италия; спущането на вода французкия линеенъ корабъ „Дюнкеркъ“ и постройката на „Стразбургъ“; неприкрититѣ намѣрения на Германия, възползвала се отъ англо-германската морска спогодба, да увеличи своята морска мощь; увеличаване кредититѣ предназначени за бждещата строителна морска програма на Англия, всички тия ридица събития предизвикаха ново проучване на линейнитѣ кораби отъ техническа и стратегическа гледна точка.

Следъ Свѣтовната война Англия построи два линейни кораби „Родней“ и „Нелсонъ“, които съ своитѣ 9—40·6 см. орждия се считатъ за най-мощнитѣ въ свѣта.

За сега, водоизмѣстване отъ 35,000 тона и калибъръ 40·6 см. сж най-голѣмитѣ предѣли разрешени отъ Вашингтонската конференция. Но следъ 1936 год., вѣроятно е, че нѣкои морски сили, като Япония ще започнатъ постройката на 40,000 тонни, а Германия говори и за 50,000 тонни линейни кораби. Постройката на линейни кораби съ такъвъ голѣмъ тонажъ технически е напълно възможна (Построениятъ презъ 1918 год. английски линеенъ кръстосвачъ „Худъ“ има водоизмѣстване 42,100 т.)

Всѣка морска държава, при постройката на линейни кораби се стреми къмъ спазването на следното неотклонно правило: линейниятъ корабъ положенъ въ постройка, трѣбва да надвишава въ всѣко отношение съвременниятъ линеенъ корабъ построенъ отъ вѣроятниятъ противникъ. Това правило е напълно основателно и очевидно и нито една морска държава не е посмяла да го наруши (съревнованието между Италия и Франция).

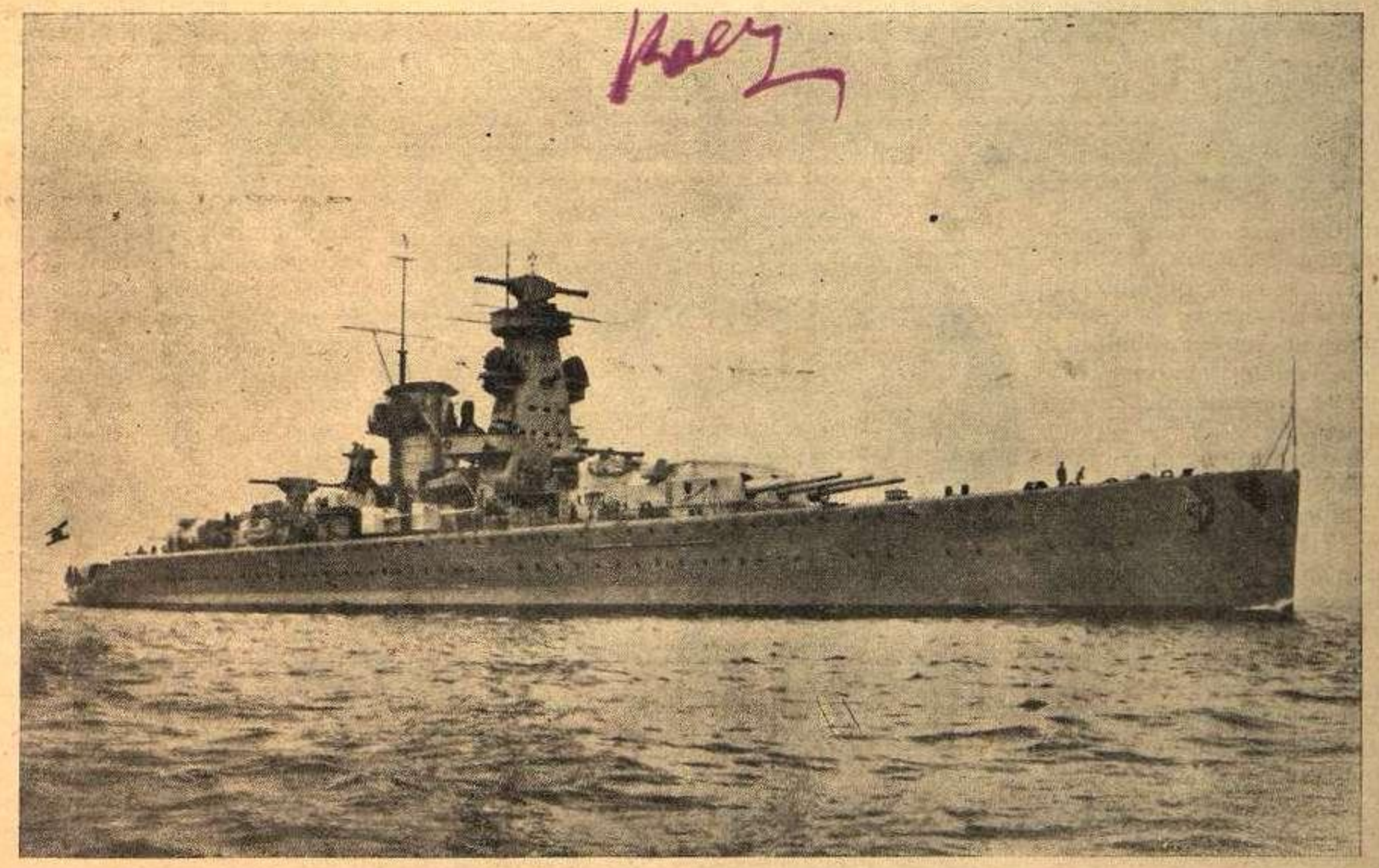
Имайки предвидъ напредъка на авиацията и усилване мощьта на лекитѣ морски сили, не трѣбва да се мисли, че линейниятъ коарабъ е изживѣлъ времето си. Той все си остава най-важното звено и най-стабилна упора за морската мощь на държавата.

Единственниятъ въпросъ, който занимава по настоящемъ корабостроителитѣ е кораба да има такава постройка, че напълно да издържа разрушителното действие на снаряди, заградни мини, торпеда и самолетни боми. Това се постига за сега посрѣдствомъ бронировката и разпредѣлянето кораба на множество непроницаеми прегради.

Относно бронировката се спазва старото правило: дебелината на бронята, запазваща най-жизненитѣ части на кораба, трѣбва да отговаря на най-голѣмия орждеенъ калибъръ. Така напр., линейния корабъ „Нелсонъ“ има бронировка: при водолинията — вертикална, съ дебелина 355 м.м., на артилерийскитѣ кули 406 мм., на командниятѣ мостове 106 мм.. Хоризонталната му броня, дебела 150 мм. е съвършенно недостатъчна за запазване отъ действие на 406 мм. снаряди и самолетни бомби. Морскитѣ капацитети препоржчватъ 400 мм. вертикална и 200 мм. хоризонтална броня.

Разпредѣлението на многобройни водонепропускаеми отдѣления осигурява за по-дълго време живота на кораба, въпрѣки полученитѣ въ време на боя пробойни. Забелязва се стремежъ бойнитѣ срѣдства, парнитѣ котли и машинитѣ, да бждатъ поставени въ по-вече помещения, за да не може снарядъ разрушаващъ едното помещение да прекрати живота на кораба. Снарядитѣ на една и сжща артилерийска кула въ съвременнитѣ линейни кораби сж разпредѣлени въ много погреби. По тоя начинъ снарядъ, попадналь въ нѣкоя отъ кулитѣ не ще наруши бойната й способность, а сжщевременно и общата офанзивность на кораба.

Поукитѣ отъ последната война налагатъ значително усилване хоризонталната броня на съвременнитѣ линейни кораби. **Паскалевъ.**

Нѣмскиятъ линеенъ корабъ „Адмиралъ Шееръ“ построенъ въ 1933 год. Дължина — 181·7 м. ;Ширина 20·7 м; -Газене —5·8 м. водоизмѣстване 10.000 тона; скоросъ 26·5 мили и обслуга 711 души.
Въоржжение: 6-28 см; 8-15 см; 6-8·8 см. 8-3·7 см. орждия; 8—торпедни тржби, кал. 50 см. Районъ на действ. 10,000 мили.

ВОЕННО-МОРСКА ИСТОРИЯ

ЧЕРНОМОРСКИЯТЪ ФЛОТЪ ВЪ БАЛКАНСКАТА ВОЙНА.

Въ периода на освободителнитѣ войни 19.2—1918 год., наредъ съ легендарнитѣ подвизи на българския въоржженъ народъ, по всички кжтове на Бълканския полуостровъ, шепа български чеда, скромно, тихо и безшумно бродѣха отечественнитѣ води и подъ българското морско знаме, слагаха живота си въ дань за величието на Родината.

Тѣхъ не уплаши мощьта и силата на морскитѣ чудовища. Вдъхновени отъ общитѣ български чувства за изпълненъ свещенъ дългъ къмъ Родината, тѣ достойно браниха роднитѣ брѣгове и води . . . .

Часть отъ тѣхъ останаха въ морскитѣ глъбнини, а други, сложиха кости по браннитѣ поля на Тракия, Македония и Добруджа, завещавайки на поколенията мощния си духъ и силната си любовъ къмъ майката земя.

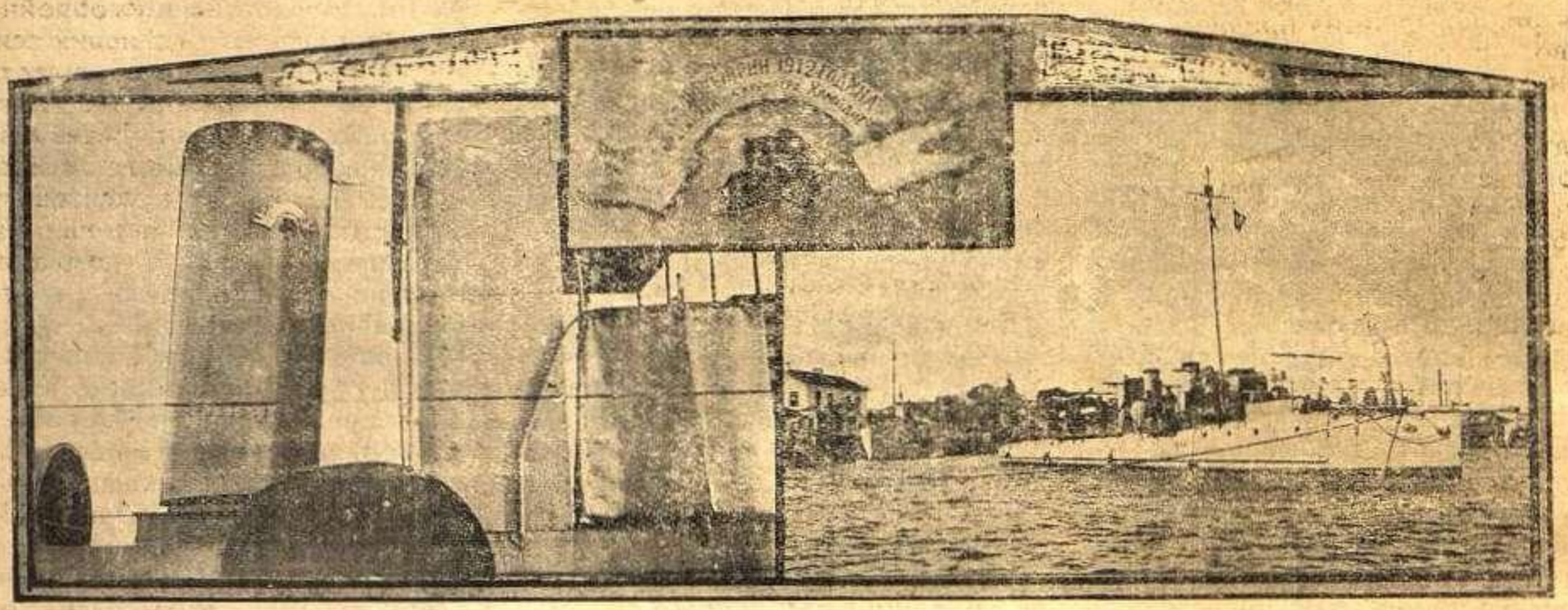
Съ обявяване мобилизацията на 17 септември 1912 год. първата задача, възложена на Черноморския флотъ бѣ минирането на брѣговетѣ ни и следене за движението на вражескитѣ кораби по нашето крайбрѣжие. Почна се редовно и усилено наблюдение и разузнаване въ открито море, като не се позволи на врага безнаказано да ни безпокои и стоварви десанти.

Когато сухопжтната ни армия бѣ притиснала турцитѣ къмъ чаталжанскитѣ укрепления и чакаше тѣхното превземане, цѣлия турски воененъ и търговски флотъ се притече на помощь на изнемогващата турска армия, като започна снабдяването и по море, отъ Кюстенджа, съ храни, облѣкло и бойни припаси.

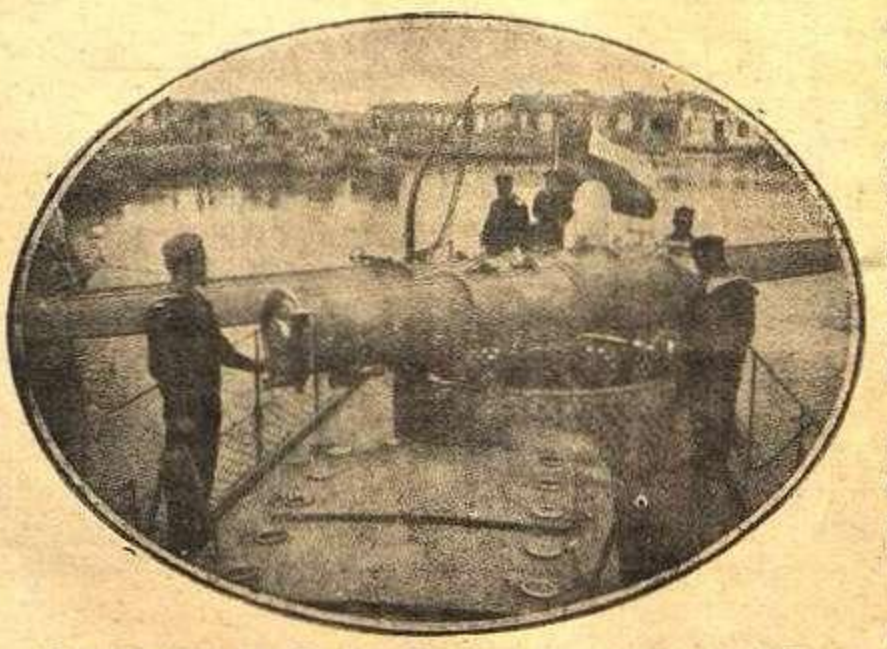
Отъ постояннитѣ кръстосвания на отряда торпедоносци а и донесенията на брѣговитѣ семофорни постове се установи пжтя и начина, по който то се формиратъ турскитѣ военни транспорти. Тѣ се прикриваха отъ цѣлия турски воененъ флотъ, който по-силенъ далечъ превъзхождаше, нашия малъкъ, съставенъ само отъ шестѣ торпедоносци боенъ флотъ.

За да се спре контрабандата, Черноморскиятъ ни флотъ получи заповѣдь да прекжсне пжтя на транспортитѣ, като главната квартира нарече успѣха въ това направление **„Славно дѣло“**.

Поставената задача, очевидно бѣ не по силитѣ ни, но младия български морякъ, въодушевенъ отъ идеята да подпомогне бойнитѣ си другари отъ армията, съ устремъ подхвана нейното изпълнение.

—Въ дѣсно—торпедоносецъ „Дрѣзки“; въ лѣво димната тржба на торпедоносецъ „Дрѣзки“ съ направения отъ неприятелскиятъ снарядъ отворъ.

Торпедната тржба на „Дрѣзки„ отъ която на 8/21 ноември 1912 г. е изстреляно торпедото взривало се въ носовата часть на турския кръстосвачъ „Хамидие“

Малкитѣ и издържливи черупки подъ водителството на своя смѣлъ и храбъръ водачъ, Капитанъ II р. Добревъ; започнаха да бродятъ моретоитърсятъ нахалния врагъ, която имъ дейность въ скоро време се увѣнча съ успѣхъ.

На 7/20 ноември къмъ 23 часа, въ флота се получава съобщение, че въ Кюстенджа египетскитѣ търговски кораби „Акъ-денисъ и „Кара-денисъ“ усилено товарили коне и друга военна контрабанда и че били готови да тръгнатъ, очаквани за конвоиране до Цариградъ отъ турски военни кораби.

Веднага последвала заповѣдь изправнитѣ торпедоносци да излѣзатъ въ открито море, намѣрятъ и потопятъ тѣзи транспорти.

Въ 22 часа и 30 минути отряда торпедоносци състоящъ се отъ „Летящи“, „Смѣли“, “Строги“ и „Дрѣзки“ въ пълно затъмнение излѣзалъ въ открито море и съ скорость 15 мили се отправилъ да посрещне транспортитѣ по пжтя Кюстенджа — Цариградъ.

На 8/21 ноември, 0. ч. и 5 м. въ дѣсно отъ курса на отряда и на 60 километра отъ Варна се забѣлязва

тъмна маса на военен корабъ безъ свѣтлина, вѣроятно „Хамидие“ или „Меджидие“. Отъ торпедон. „Летящи“, на който е билъ началникъ отряда се заповѣдва атака на врага отъ всички торпедоносци съ пъленъ ходъ.

Въ 0. ч. и 45 м. „Летящи“ отъ разстояние 500 метра дава торпеденъ изстрелъ отъ дѣсната си стена. Следъ изстрела, на турския корабъ се извива ракета, на стожера му проблѣсва нѣкакъвъ сигналъ и той открива огънь съ всичкитѣ си 22 орждия.

Подиръ „Летящи“ и подъ непрекжстнатия артелерийски огънь на врага останалитѣ торпедоносци изстрелватъ торпедата си: „Смѣли“ отъ 300 метра, „Строги“ отъ 100 м. и „Дръзки“ отъ 50 метра.

Следъ торпедния изстрелъ на „Дръзки“ се чува силенъ взривъ и подъ предния стожеръ на неприятелския корабъ се издига

Мичм. I р. Минковъ торпеден офицеръ на торпедоносецъ „Дръзки“ загиналъ на 26 септември 1916 год. при почистване на Батовския заливъ отъ взривъ на руска заградна мина.

грамаденъ стълбъ отъ вода.

Въ сѫщото време обслугата на „Дръзки“ съ мощно „Ура“ привѣтствува поражението на турския кръстосвачъ „Хамидие“ и първата морска победа на нашия флотъ.

Колкото и малъкъ въ сравнение съ своя противникъ, „Дръзки“ успя да го съкруши и застави безславно да се отдалечи отъ нашитѣ бѣгове.

На сутриньта отряда, съпровожданъ съ приведственно „Ура“ отъ защитницитѣ на северния брѣгъ на Варненския заливъ, опълченцитѣ и

Капитанъ II р. Добревъ началникъ на отряда торпедоносци, които на 8|21 ноември 1912 год. атакуваха турския кръстосвачъ „Хамидие“.

артилериститѣ отъ батареитѣ, се прибира въ Варна.

Кръстосвача „Хамидие“ съ 30 души убити и ранени; съ голѣма рана въ носа и дълбоко затънала носна часть, се отправя за Цариградъ, и благодарение на тихото море можа да се спаси отъ явна гибелъ. Жалката картина, каквато е представлявалъ усакатения „Хамидие“ въ Цариградъ, е подействала твърде тежко въ душитѣ на турския народъ. Въ разбития „Хамидие“, найсилниятъ имъ боенъ корабъ, влаченъ въ Босфора и Златния рогъ на влѣкало съ кърмата напредъ, съ затънала до горния подъ носна часть, съ строшенъ на половина преденъ стожеръ, турцитѣ сж виждали разбита националната си гордось и близостьта на нещастния за империята край на войната.

Нашиятъ малъкъ Черноморски флотъ, освенъ съ смѣлитѣ си действия въ Черно море, съ които затрудни турския флотъ по прикриване, превозването на военна контрабанда и пр., отдѣли и часть отъ своитѣ срѣдства, материали и личенъ съставъ съ които организира наблюдателната служба по Мраморно и Бѣло морета, минира пристанищата и крайбрѣжията на тия морета, като съ това предпази фланговетѣ на нашата армия отъ десанти.

Други отъ тия команди действаха подъ Одринъ, като приготовляваха фугаси, рѣжеха теленитѣ мрежи и действаха съ прожекторитѣ.

Малъкъ бѣ Черноморския ни флотъ въ сравнение съ тоя на своитѣ врагове, но съ достоинство устоя Отечественнитѣ интереси презъ свещеннитѣ ни борби за обединението и записа свѣтли страници за гордость и величие на българския морякъ.

Това най-добре се оцени отъ нашитѣ врагове, които единодушно поискаха и го унищожиха на 27. декември 1919 г. въ Ньой, кж-

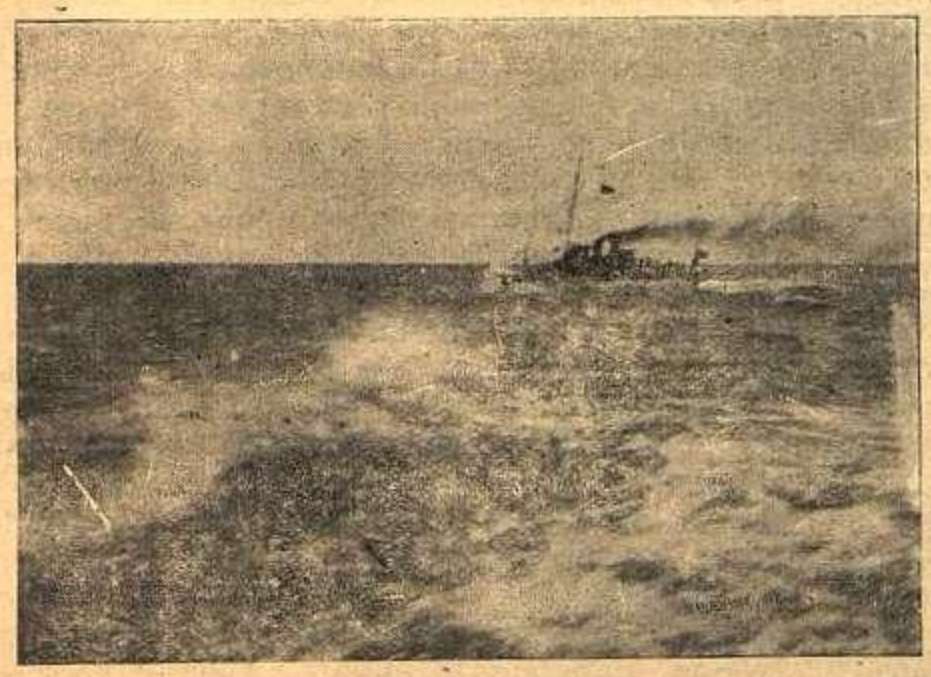
Мичманъ I рангъ Куповъ — командиръ на торпедоносецъ „Дръзки“, чийто торпедо се взрива въ „Хамидие“ и спечели първата българска побѣда на море

дето ненадминатата до сега човѣшка жестокость ще се спомня отъ поколенията за срамъ на великитѣ морски сили.

Но великъ и непобедимъ остана българския духъ.

Тонковъ.

Тъмнитѣ нощи и смѣлиятъ български духъ ще направятъ малкитѣ торпедоносци страшилища за неприятела. Победителя на море е винаги победитель и на суша.

Торпедоносецъ „Дръзки“ въ бурно море.

АДМИРАЛЪ СУШОНЪ.

Читателътъ, навѣрно помни, епопеята на германскитѣ кръстосвачи „Гьобенъ“ и „Бреслау“. Намирайки се въ самия центъръ на Срѣдиземно море, току що получили съобщение по радиото: „Пазете се отъ англичанитѣ. Войната съ Англия се очаква всѣки моментъ“, тѣ неочаквано се срещнали съ два отъ най-силнитѣ английски линейни кръстосвачи отъ типа на „Индомитабълъ“. Въ пълна бойна готовность, съ заредени орждия, безъ размѣна на обичайнитѣ при среща на военнитѣ кораби салюти, фиксирайки се взаимно съ биноклитѣ си, четиритѣхъ кораба се разминали на контра курсове. Веднага следъ разминаването, английскитѣ кораби свърнали на обратенъ курсъ и започнали преследването на нѣмскитѣ кораби, отъ което „Гьобенъ“ и „Бреслау“ съумѣли успѣшно да избѣгатъ и се промъкнатъ невредими въ Дарданелитѣ.

Вестьта за прорива на германския отрядъ въ турскитѣ води разтревожилъ Високата порта. Създала се обстановка, която можела да има сериозни последствия за Турция. Отъ Петербургъ, Лондонъ и Парижъ започнали като потокъ да текътъ ултимативни телеграми. Това предизвикало извънредно събрание на турския кабинетъ. Въ германското посолство въ Цариградъ произлѣзло сжщо необикновено раздвижване: телефонитѣ звънѣли почти непрестанно, изпращали се телеграми, забелязвала се тревога въ персонала на легацията. На командира на германския стационеръ въ Златния рогъ „Лорелай“, капитанъ 2 рангъ Хуманъ, дошла гениалната мисъль, да предложи фиктивната продажба на „Гьобенъ“ и „Бреслау“ на турцитѣ, въ замѣна на секвестиранитѣ отъ Англия поржчани по-рано за Турция два линейни кръстосвача, „Султанъ-Османъ“ и „Рашидъ V“.

На „Гьобенъ“ още не знаели нищо. Тамъ царѣло радостно настроение. Котвата задържала, — спасени! Отъ високия мостикъ командующиятъ на отряда адмиралъ Сушонъ, благодарилъ на обслугата. Моряцитѣ го носели на ржце, пѣнйки „Дойчландъ юберъ алесъ“!...

Предъ насъ е капиталниятъ трудъ на германския воененъ историкъ контра-адмиралъ Лорей, относно Свѣтовната война на турския воененъ театъръ.

Не малко страници сж изписани за войната на този театъръ, и този трудъ представлява изключителенъ интересъ, особенно за насъ българскитѣ моряци, които, макаръ и малобройни все пакъ имаме дѣлъ въ морската война на Черно море. Покрай подробното описание на чисто бойнитѣ операции, разкрива се цѣлата военно-политическа дейность, явна и тайна, извършена отъ германцитѣ въ Цариградъ.

Подкупъ, тероръ, провокация, — всичко било пуснато въ ходъ. Въ книгата на адмиралъ Лорей, се повдига завесата на задкулисната деятелность на адмиралъ Сушонъ, който въ кратъкъ срокъ, въ една чужда страна, можа да добие чисто диктаторска власть и да я използва за славата на Германия. Четешъ и се удивлявашъ! Въпрѣки присжтствието на руското, английско и французко посолства и на тѣхнитѣ военно-морски агенти, може да се каже подъ самия тѣхенъ носъ, безъ да вземе подъ внимание грамадната политическа и финансова мощь на Съглашението и пълната неподготвеность на страната за война, нейната тогавашна нищета и инертность, Сушонъ сполучилъ блѣстяще да оплете своята поличическа паяжина и да въвлѣче Турция въ войната, при това въ най-лошия за Централнитѣ сили периодъ: отстжплението отъ Марна и разгрома на австро-унгарската армия отъ рускитѣ войски. Желѣзната воля и неукротимата енергия на този човѣкъ, който не се е спиралъ предъ никакви срѣдства за постигането на поставената си цель, преодолѣли всички препятствия. Нищо не могло да разколебае неговия устремъ: Нито противодействието на съюзнитѣ посолства и самата Висока порта; нито личната враждебна опозиция на: великия везиръ принцъ Саидъ Халида, министърътъ на външнитѣ работи Хадимъ Паша, морския министъръ Ахмедъ Джамали и на голѣмия привърженикъ на Франция — министра на финанситѣ — Джавидъ Паша.

Адмиралъ Сушонъ, действувалъ въпрѣки желанието на всички. Той зачиталъ само Енверъ Паша.

Последниятъ отъ началото водѣлъ двойна игра, но германскиятъ адмиралъ го убедилъ, че братството между руско-англо-френското оржжие, символизиращо меча за раздѣлянето на Турция, ще докара гибелтьта на отоманската империя. Отъ тогава тѣ започнали да действуватъ заедно.

Съ тайно и взаимно съгласие адмиралъ Сушонъ, на свой рискъ, използвайки авторитета на султана, на сила въвлѣкълъ Турция въ войната. Хиляди пжти сж били прави командующитѣ французкия и руския флоти — (адмиралитѣ: Еберхардъ и Буе-де Лаперейръ), които следъ прорива на „Гьобенъ“ и „Бреслау“ въ Цариградъ, настоявали веднага да проникнатъ съ часть отъ своитѣ флоти въ Босфора и Дарданелитѣ и унищожатъ нѣмскитѣ кораби.

Двата съюзни адмирали каточели предчуствали политическата роля, която ще играятъ тѣзи кораби. Тѣхъ обаче не ги послушали.

Каква била обстановката, която заварилъ адмиралъ Сушонъ въ Цариградъ? Цѣлиятъ градъ и острова били украсени съ английски и французки знамена. По улицитѣ шествия и манифестации. И защо?! По какъвъ поводъ? Оказало се, че е по случай победитѣ на съглашенската армия при Марна. Такъвъ билъ резултатътъ отъ пропагандата. Въ цѣлия градъ не могло да се намѣри нито единъ нѣмски вестникъ. Цѣлата преса била въ ржцетѣ на Съглашението. Възмутенъ адмиралътъ, отишелъ при посланника. Произлѣзло бурно обяснение. Последния не билъ похарчилъ нито една стотинка за подкупване на турския печатъ и вестницитѣ на балканскитѣ държави. Въоще нищо не било направено за подготоване на общественното мнение. Адмиралътъ взелъ всичко въ своитѣ ржце. На своя отговорность той открилъ неограниченъ кредитъ, наелъ агенти, бомбардиралъ съ искания Берлинъ.

Въ неговата деятелность му помогналъ и Хуманъ, командиръ на германския корабъ-станционеръ; той ималъ здрави връзки съ по-вечето отъ турскитѣ благородници. Завързали се тѣсни връзки съ управлението на тайната военна организация „Съединение и прогресъ“. Военниятъ министъръ Енверъ Паша и министърътъ на външнитѣ работи Талатъ бей, подържали открито нѣмцитѣ. Но великиятъ везиръ и другитѣ членове отъ кабинета, не желаели да се намѣси Турция въ войната. Започнала страшна борба на идеолагическия фронтъ. Адмиралъ Сушанъ бележи: „Това време, отъ 10 августъ до 23 октомври 1914 г. бѣ за мене една отъ най-тежкитѣ“. Отстжплението на германската армия и очакването каква позиция ще заематъ Румъния и България, затруднявали още по-вече борбата.

Освенъ това, въ страната зе чувствалъ недостатъкъ отъ всичко, особено отъ бойни припаси и снаряжение. Въ частность и състоянието на флота и отбраната на проливитѣ, били много лоши. Подъ вимпелъ се намирали само стария кръстосвачъ „Меджидие“ и осемь торпедоносци. Всички останали кораби—на ремонтъ, въ безнадежно състояние.

Налагало се бърза и решителна организация. Сушонъ, съ правото на „съюзенъ адмиралъ", се заелъ съ нея.

Най-напредъ той реквизиралъ всичкитѣ вжглища и всички запаси отъ машинно масло. Безъ да иска съгласието на нѣкого, писълъ въ Берлинъ да се изпратятъ офицери и подофицери-специалисти и ги разпредѣлилъ по заводитѣ, корабитѣ и крепоститѣ. Отъ Германия започнали да се изпращатъ влакове съ работници, метериали и запасни части. Закипѣла трѣскава работа. Самиятъ Сушонъ работѣлъ до късно презъ нощьта. Той обхождалъ непрестанно работилницитѣ, корабитѣ; преглеждалъ багареитѣ; ржководѣлъ пропагандата; устройвалъ съвещания съ Енверъ Паша и министра на външнитѣ работи; давалъ закуски и банкети. Предвидъ на постоянната опастность отъ съглашенскитѣ шпиони за покушение върху корабитѣ, той промѣнялъ постоянно мѣстото имъ.

Неговата работоспособность била безгранична. Постоянно му се навирало въ очи британската морска мисия. На времето си тя била поканена да реорганизира турския флотъ, но решително нищо не направила.

Напротивъ, тя като че ли нарочно подържала материалната часть и личния съставъ въ небоеспособно състояние. Сушонъ използвалъ това съ всички сили, за агитация противъ англичанитѣ. И най-после сполучилъ да премахне английската мисия.

Това било единъ сжществен дипломатически успѣхъ. Открила се широка възможность за политическо подготвяне на личния съставъ и неговата практическа подготовка. За тази цель най-добрия кадъръ отъ турскитѣ офицери и подофицери били зачисленi на германскитѣ кораби. Тази деятелность на германския адмиралъ, разширяващъ все по-вече и по-вече своята власть, предизвикала безспокойствие въ съюзнитѣ посланници. На съвещанието на послѣднитѣ било решено да се въздействува енергично върху великия везиръ, или за неговото пълно премахване, или ограничаване на неговата власть. Саидъ Халилъ, самъ гледалъ съ боязънъ на дейностьта на германския командующъ и съ радость отишелъ на опредѣлената му отъ посланницитѣ среща. Извиквайки следъ това при себе си адмиралъ Сушонъ, той му предложилъ въ най-ласкателна форма да премина на турска служба.

Това предложение не изненадало никъкъ адмирала. Той отъ порано го предвиждалъ. Разбира се, не му било много приятно да промѣни превилегированото положение отъ „съюзенъ адмиралъ" на подчиненъ турски командующъ, но това било необходимо за да се отърве отъ „змийско лукавия" морски министъръ Мехмедъ Джемалъ, който подразбиралъ тайнитѣ замисли на адмирала и не му се довѣрявалъ. За тази именно цель той решилъ да се възползва отъ направеното му предложение.

Адмиралъ Сушонъ отговорилъ уклончиво. Той далъ на великия везиръ да разбере, че главната прѣчка за да не приеме предложението, сж съображенията. че трудно биха могли да се разграничатъ пълномощията между морския министъръ и него, което ще доведе до вредно за дѣлото двувластие. Намекътъ билъ ясенъ, великиятъ везиръ го разбралъ. Следъ нѣколко дни Ахмедъ Джемалъ билъ назначенъ за командующъ сирийската армия. Адмиралъ Сушонъ станалъ фактическия командующъ не само на флота, но и на морското министерство, съумявайки едновременно съ това да запази своята предишна позиция на „съюзенъ адмиралъ". Неговото влияние се засилило още по-вече поради това, че заедно съ брѣговата черта, която била въ негово ведение, влѣзли и разположенитѣ по нея многочисленни джамии, което поставило значителна часть отъ мюсюлманското духовенство въ зависимость отъ него. Едва ли съглашенскитѣ посланници сж очаквали такъвъ резултатъ отъ своитѣ постжпки.

Назначаването на германски офицери за командири на всички турски кораби, а така сжщо и на всички отговорни длъжности по отбраната, блѣстящо прокараната организационна работа, пълното подновяване на материалната часть и на края, най-откритата пропаганда за война съ „московцитѣ" повдигнали боеспособностьта на турския флотъ до небивала за него висота. . . .

На 10 октомври Сушонъ се явилъ въ двореца при великия везиръ съ искане да му разреши да излиза периодически съ флота въ Черно море за произвеждане маневри и за политическо въздействие върху България и Румъния. Везирътъ решително отказалъ. Ядосанъ Сушонъ му изпратилъ едно рѣзко писмо, въ което недвумислено намѣкналъ, че боевата мощь на флота изцѣло е въ негови ржце, и че той ще го използва така, както му подскаже неговиятъ войнишки дългъ.

Заплашването подействувало.

Убеденъ отъ произведенитѣ маневри въ достатъчната подготовка на флота и брѣговата отбрана, и освенъ това, че само чрезъ дипломатически преговори . е ще се добере до съгласието на Високата порта за намѣсване въ войната, Сушонъ решилъ да прибѣгне къмъ крайна мѣрка.

Преговаряйки интимно съ Енверъ Паша и съ началника на германската военна мисия — Лиманъ фонъ Сандерсонъ, който напълно го поддържалъ, Сушонъ гарантиралъ на Енверъ Паша двумилионенъ заемъ (въ турски лири) и се разпоредилъ за издаването на една тайна заповѣдь до самия себе си, въ която отъ името на Султана се заповѣдало на всички чинове отъ турския флотъ „пълно и безпрекословно подчинение на адмиралъ Сушонъ".

Освенъ това Енверъ Паша му изпратилъ предписание, изработено съвмѣсто съ неговитѣ съмишленници: „Турскиятъ флотъ по искането на Султана, трѣбва да заеме господствующе положение въ Черно море; предприемете търсенето на руската ескадра и я атакувайте, макаръ, че войната не е обявена".

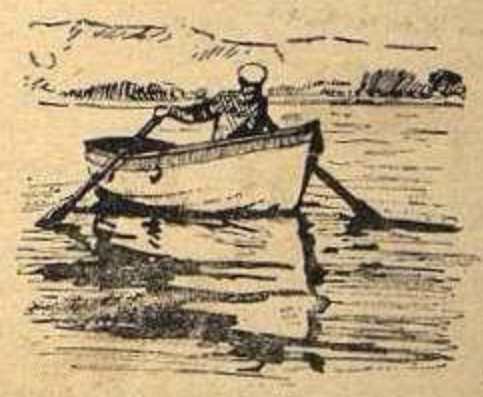
На 27 октомври 1914 год. въ 15 часа и 30 минути на „Гьобенъ" се състояло тържествено събрание на германскитѣ и турски флагмани и командири на кораби. Сушонъ имъ предалъ получената заповѣдь.

Той мотивиралъ своето явно лъжливо заявление съ това, че правителството имало сведение какво руския флотъ готвѣлъ предателско нападение и имъ прочелъ своята оперативна запотѣдь. Задачитѣ били раздадени.

Следъ свършване на заседанието, флотътъ напусналъ Босфора. Никой—нито правителството, нито германския посланникъ не знаели и не се досѣщали за истинската причина, по която флота излиза въ открито море. За това знаелъ само Енверъ Паша, но той мълчалъ

На 29 октомври, при първото проблѣсване на зората, „Гьобенъ" се приближилъ къмъ Севастополъ. Въ 6 часа и 30 минути се разнесълъ първиятъ залпъ. На мостика донесли тегеграма. Вегенхаимъ телеграфиралъ: „Политическата обстановка изисква повелително обявяване на войната". Но тя била вече обявена. . . . !

Мичманъ отъ флота.

МОРСКИ ВЕСТИ

РАДИОЗАСѢЧНИКА ВЪ ПОМОЩЬ НА КОРАБОВОДЕНЕТО.

Радиозасичането, при корабоводенето на корабитѣ не се използва въ такъвъ размѣръ, въ какъвто позволяватъ високитѣ технически качества на съвременнитѣ радиозасѣчни апарати.

Като причина за това, отчасти е сложностьта на системата установена за приложение на радиозасичането и главно недовѣрието, съ което корабоводачния офицеръ се отнася къмъ резултатитѣ отъ произведенитѣ наблюдения и опредѣления извършвани отъ наблюдателитѣ.

Радиозасичанието ще има истинската си стойность само тогава, когато радиозасѣчника се пренесе на командния мостъ отъ кждето се ржководи управлението на кораба, и неговото непосрѣдствено използване се предаде въ ржцетѣ на корабоводачния офицеръ, наравно съ другитѣ корабоводачни съоржжения.

Само тогазъ родиозасичането ще заеме подходящо мѣсто между другитѣ способи за опредѣляне мѣстото на кораба.

Мишляковъ.

КОРАБА „ЛУЗИТАНИЯ“ НАМѢРЕНЪ.

Специалната водолазна екседиция на Орфиръ, работяща около ирландскитѣ орѣгове въ Атлантически океанъ, е намѣрила потъналия презъ Свѣтовната война английски пжтнически корабъ „Лузитания“ Последниятъ е билъ торпедиранъ и потопенъ отъ германския подводникъ „У8“ и двадесетъ години вече лежи на океанското дъно на дълбочина по голѣма отъ сто метра.

На единъ отъ водолазитѣ се отдало не само да се поразходи по корпуса на затъналия корабъ, но и да направи редица наблюдения, отъ който се указало, че нѣма никакво съмнение, че това действително е „Лузитания“, а не нѣкой другъ гигантъ.

Споредъ събранитѣ сведения въ потъналия корабъ се намиратъ следнитѣ богатства: единъ милиардъ французки златни монети; злато въ сплитки на стойность единъ милиардъ франка; голѣмо количество брилянти струващи 700 милиона франка; два сандъка съ скжпоценни камани и бисери принадлежащи на индийския раджа, и т. н.

Въ касата на „Лузитания“ се съхранявали грамадно количество скжпоценности, предадени отъ пжтницитѣ на съхранение.

Сжщо така, жената на единъ отъ голѣмитѣ Ню-Йорски борсови играчи, (загинала въ време на злополуката) носела съ себе си единъ отъ известнитѣ въ цѣлия свѣтъ брилянтъ „Лалифъ“, тежъкъ 80 карата.

Систематическата работа около „Лузитания“ за извличане намиращитѣ се въ нея огромни богатства ще започне при настжпване на благоприятно време.

Въ развълнувано море, действията на водолазитѣ е затруднето и спущането на „желѣзния човѣкъ“ въ морскитѣ дълбочини опасно.

НОВИ ЛЕДОРАЗБИВАЧИ.

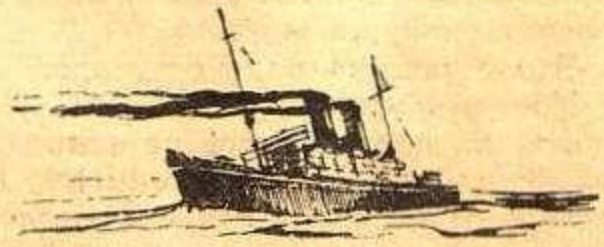
На 22 окромври н. г. въ Ленинградъ е започната постройката на два нови мощни ледоразбивачи. Въ заводитѣ на народното комисарство за тежката индустрия се строятъ още два ледоразбивача отъ типа на „Красинъ“. Новитѣ ледоразбивачи сж кръстени съ следнитѣ имена: „Сталинъ“, „В. Молотовъ“ „Л. Кагановичъ“ и „О. Ю. Шмидтъ“.

Корабитѣ ще иматъ водоизмѣстване 12,000 тона. Всѣки отъ тѣхъ ще бжде снабденъ съ по три парни машини отъ по 10,000 к.с. На горната имъ палуба ще има съоржжени специални площадки за помѣстване на три водосамолета.

Презъ настоящата година ще бжде започната постройката на още два подобни кораба снабдени съ дизело-електрически двигатели съ мощность 12,000 к. с. Тѣхния районъ на действие ще бжде голѣмъ и ще имъ осигури непрекжсната работа по цѣлия северенъ морски пжть. Ще бждатъ наимовани „С. Кировъ“ и „В. Куйбишевъ“.

Освенъ това съветскитѣ корабостроители и инжинери разработватъ проектъ за нови два, съ много голѣма мошность ледоразбивачи, два и половина пжти по голѣми отъ „Красинъ“, който по настоящемъ е най-голѣмиятъ ледоразбивачъ въ свѣта (10,800 тоненъ).

Мичманъ отъ флота.

НѢМСКИЯТЪ ТОВАРО-ПЖТНИЧЕСКИ МОТОРЕНЪ КОРАБЪ „HERMONTHIS“

Новопостроениятъ нѣмски моторенъ корабъ **„Hermonthis“** е завършилъ първиятъ си реисъ. Корабътъ, приключилъ пробнитѣ си плавания на 14. май н. г., е предназначенъ да обслужва съобщенията и пренася стоки за западнитѣ брѣгове на Южна Америка. При първото си плаване презъ Панамския каналъ **„Hermonthis“** е билъ натоваренъ съ разни машини, машинни части и циментъ, предназначенъ за държавитѣ по западното крайбрѣжие на Южна Америка: Чили, Перу, Боливия, Еквадоръ и Колумбия. При завръщането си въ Германия, кораба превозилъ отъ споменатитѣ страни вълна, памукъ, кафе медна руда и прѣсни плодове.

„Hermonthis“ е модеренъ товаропжтнически моторенъ корабъ, построенъ съгласноновоститѣиусъвършенствуванията на корабостроителната техника и притежава следнитѣ дачи:

Дължина—131·30 метра.
Ширина —16·60 метра.
Газене – 7·31 метра.
Водоизмѣстване—10,930 тона
Скорость—14·5 мили.

Сжщия има 23 хамбара различни голѣмини, които се пълнятъ и изпразватъ съ помоша на 1 товарна стрела съ товароподемность 50 тона; 4 съ такава до 10 тона и 12—5 тонни, обслужвани отъ 16 електрически машинни устройства, които осигуряватъ скоростъ на движението при товарене и разтоварване 1·75 метра въ секунда.

Кораба притежава специални и модерни съоржжения за охлаждане и подържане необходимата температура въ различнитѣ хамбари, складове и отдѣления.

Корабоводението за **„Hermonthis“** се улеснява посрѣдствомъ модернитѣ радиотелеграфни съоржжения, ридиозасѣчникъ и ехо-дъномѣръ.

К.

НѢМСКИТѢ „ДЖОБНИ“ КРЪСТОСВАЧИ.

„Дейли Мироръ“ съ дата 2 ноември предава слухътъ, споредъ който германското правителство, въ желанието си да засвидетелствува своитѣ приятелски чувства къмъ Англия, изказало готовность да продаде на англичанитѣ своитѣ четири „джобни„ кръстосвачи.

ВОЕННИТѢ ПРИГОТОВЛЕНИЯ НА МАЛТА

Малта преживѣва по настоящемъ тревожни дни. Всичко което е необходимо за изхранване на неговото население се доставя главно отъ Италия. Какво ще бжде тогава положението на Малта въ случай на пълна икономическа блокада на Италия?

Генералъ-Губернатора на острова произвелъ ревизия на запаситѣ въ продоволственитѣ складове на търговцитѣ. Резултатитѣ се оказали неутешителни. Въ предвиждане последицитѣ отъ блокадата жителитѣ на острова въ последно време буквално обсаждали магазинитѣ за закупване хранителни продукти. Запаситѣ на търговцитѣ ангросисти се привършили, а нови товари отъ Италия не сж пристигали.

При нормално време въ Малта ежедневно пристигали по два—три товарни кораба отъ Италия.

Презъ последнитѣ десеть дни сж дошли едва само два кораба. Въ резултатъ ценитѣ на съестнитѣ продукти отъ първа необходимость започнали бързо да се покачватъ.

Квартирата на всѣки малтиецъ сега напомня малка крепость. Една отъ стаитѣ е превърната въ складъ, въ който сж складирани всевъзможни продукти. Втората стая е превърната въ противовъздушно и противогазово скривалище. . . . За настроението на островитянитѣ говори най красноречиво продоволствения магазинъ „Малта", който продалъ за 15 дена такова количество продукти, които обикновенно продавалъ за цѣли 6 месеца. Малтийцитѣ научени отъ горчивия опитъ презъ Свѣтовната война, когато тѣ силно страдали отъ недостатъка на съестни продукти, сега се запасяватъ съ всичко необходимо.

Мичманъ отъ флота.

НОВО ИЗОБРЕТЕНИЕ НА МАРКОНИ.

Въ последно време италианскиятъ изобретатель Маркони успѣшно е завършилъ опита съ своето изобретение: командване на кораби и самолети отъ разстояние.

Опититѣ били направени предъ група експерти предъ които Маркони демонстриралъ, какъ съ открититѣ отъ него микро—кжси радио вълни, могатъ безпогрѣшно да се направляватъ кораби намиращи се далечъ въ морето, между скали или много разкжсанъ архипелагъ. Посрѣдствомъ сжщитѣ кжси вълни, съ особена леснина ще бждатъ направлявани и самолетитѣ, намиращи се песрѣдъ мъгла и облаци въ небеснитѣ висини.

Маркони е изнамѣрилъ особенъ апаратъ, който, посрѣдствомъ микровълни, система огледала и звуковe, ще бжде въ състояние да предизвестява за близостьта на другъ корабъ, като опредѣля и точното му отстояние.

Съ усъвършенствуването на тоя апаратъ ще бждатъ избѣгнати сблъсквания по причина на мъгла, ще бждатъ улеснени съобщенията между карабитѣ и лесно ще се изчисляватъ разстоянията до корабитѣ и самолетитѣ.

Корабътъ „Електра", който Маркони купилъ отъ английския флотъ веднага следъ Сѣтовната война служи отлично за неговитѣ научни опити.

Славчевъ.

АНГЛО-ФРАНЦУСКО МОРСКО СЪГЛАШЕНИЕ.

Женевския кореспондентъ на „Берлирнеръ Тагеблатъ", Паулъ Шефферъ предава съдържанието на Франко-британското морско съглашение за сътрудничество въ Срѣдиземно море.

По силата на това съглашение, английскиятъ флотъ има прово да се ползва отъ всички френски воени пристанища за товарене на вжглища и горивни материали.

При враждебни действия отъ страна на Италия, френскиятъ флотъ се задължава да съдействувана британския съгласно отъ по рано изработенитѣ планове за съвмѣстни действия на море. Съглашението обхваща и авиацията на дветѣ страни, като изключва сухопжтната армия.

Лондонския кабинетъ по настоящемъ обсжжда въпроса за създаване на нови английски морски бази въ Срѣдиземно море.

КРАТКИ ДАННИ ЗА МОРЕТО И ОКЕАНИТѢ.

Моретата, въ чиито сини води лѣтно време калимъ здравето си, чиито води прорѣзватъ многобройни търговски и пжтнически кораби, въ рамкитѣ на математическитѣ изчисления представляватъ огромни величини.

Повърхностьта на всички морета и океани по земното кълбо е $2^1/_2$ пжти по-голѣма отъ повърхностьта на континентитѣ. Споредъ последнитѣ изчисления, водната повърхность възлиза на 361,128,000 кв. километра, а тази на с у ш а т а — 148,820,000 клм.

Тихиятъ океанъ, разположенъ както е известно между Америка и Азия, има п о в ъ р х н о с т ь надъ 32,000,000 кв. километра.

Атлантическиятъ океанъ — 106 милиона кв. клм., почти равенъ на общата повърхность на всички континенти, безъ Америка.

Индийскиятъ океанъ съ своитѣ 75,000,000 кв. клм. е много по-голѣмъ отъ общата повърхность на Африка и Америка.

Северниятъ ледовитъ океанъ има 14,000,000 кв. клм. съставляващи $1^1/_2$ пжти отъ повърхностьта на Европа, която е малко повече отъ 10,000,000 кв. клм.

***

Дълбочината на морето е по-внушителна отъ повърхностьта му.

Ако и да не сж малко мѣстата, кждето морската дълбочина е само нѣколко десятки метри, срѣдната дълбочина на моретата, опредѣлена отъ експертитѣ океанографи е между 3,500 и 3,600 метра.

Най-голѣмата измѣрена до сега морска дълбочина, която съ почти 1,000 метра превишава най-високата точка на Хималаитѣ е 9,789 м.

Тази шеметна дълбочина се намира въ Тихия океанъ, до северниятъ край на островъ Минданау (Филипинскитѣ острови), 10° С. Ш. и 125° И. Д.

Най-голѣмата дълбочина на Атлантическия океанъ е 7,230 метра.

Въ Срѣдиземно море, между островитѣ Кандия и Малта дълбочината е 4,400 метра.

Въ Адриатическо море, северния край на което, по причина пѣсачнитѣ наноси на рѣка По е плитъкъ, е измѣрена най-голѣма дълбочина 1,250 метра.

Черно море има д ъ л б о ч и н а 2,200 метра.

Въ изчисленията на океанографитѣ намираме много куриози:

Ако би могло да се разпредѣли водата на океанитѣ и моретата върху правилна повърхность на сфера, имаща диаметъръ равенъ на срѣдния земенъ диаметъръ, цѣлата сфера би се покрила съ море дълбоко 200 метра.

Всѣки знае, че морската вода е солена. Известенъ ученъ, посрѣдствомъ безкрайно много изчисления е дошелъ до заключението, че ако би могло да се извади отъ морската вода всичката соль и се разпръсне равномѣрно по цѣлата земна повърхность, ще се получи единъ пласть съ дебелина 25 метра.

Споредъ изчисленията на другъ ученъ, отъ сольта получена отъ моретата може да се образува планинска верига 5 пжти по-голѣма отъ Алпитѣ.

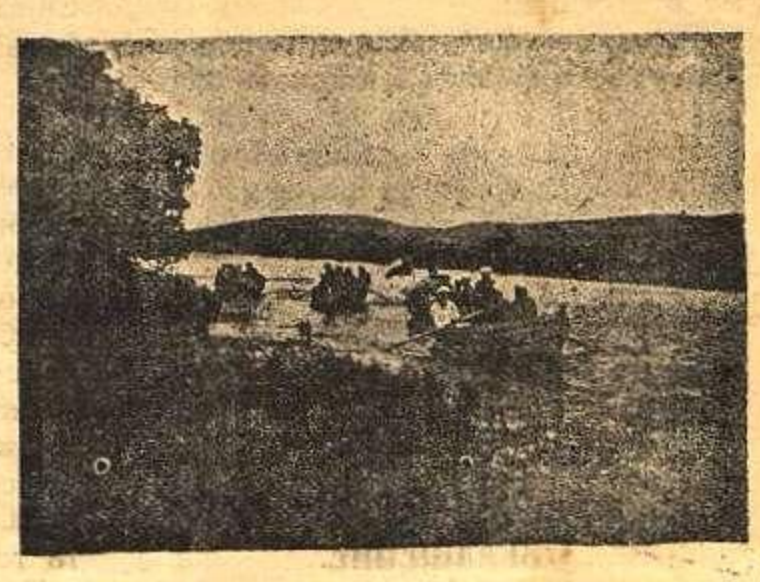
Трети твърди, че ако желаемъ получената соль да има височина 2 километра, то бихме могли да покриемъ повърхность отъ 14 мил. кв. километра.

Трѣбва да отбележимъ, че тѣзи цифри не се отнасятъ само до готварската соль но и до всички други соли разтворени въ морската вода.

Славчевъ.

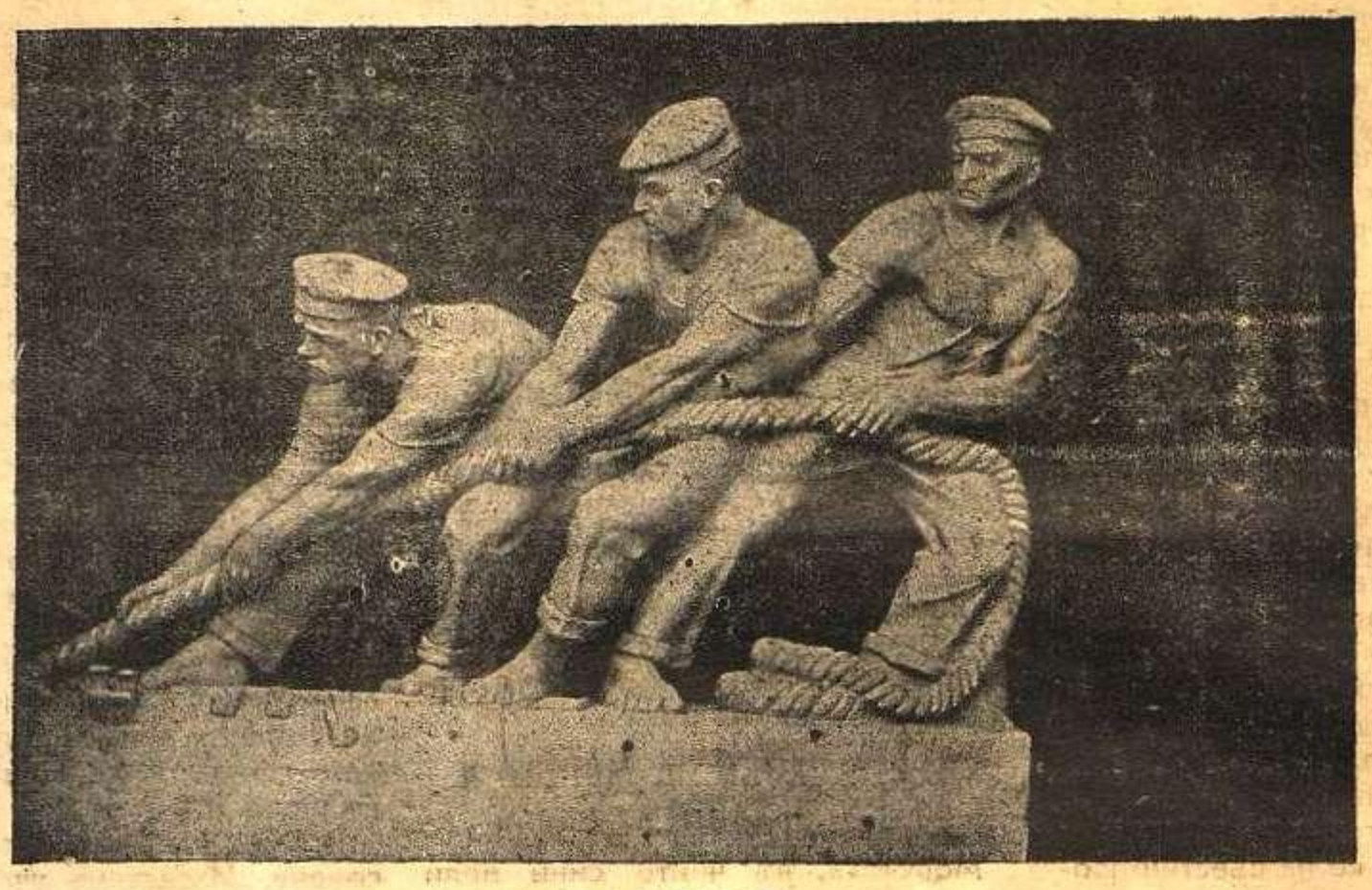
ВЕСТНИКЪТЪ Е БЕЗПЛАТЕНЪ

Рѣкитѣ и морскитѣ ни брѣгове сж природенъ даръ, който всѣки българинъ трѣбва високо да цени.

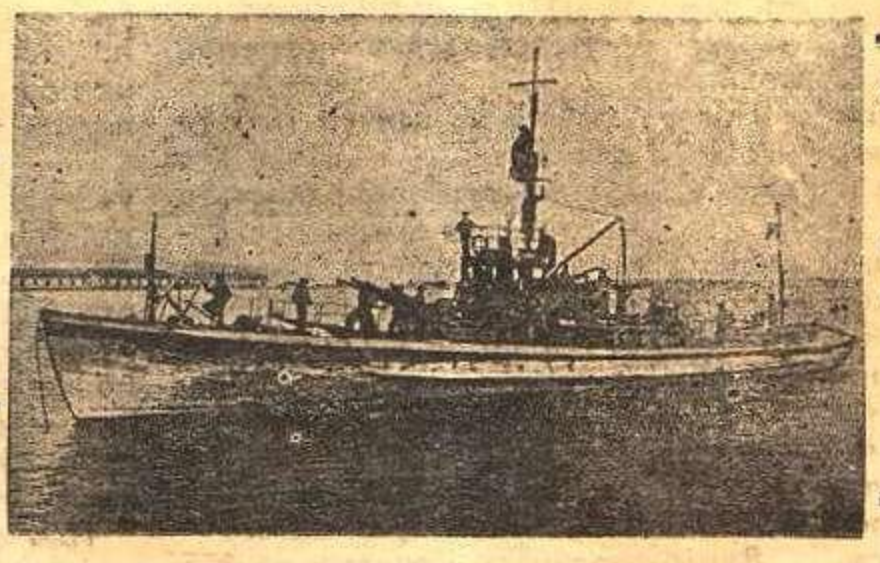
По Царската рѣка южно отъ Созополъ.

Най-хубавитѣ и красиви брѣгове сж роднитѣ.

НАТЯГАЙ!

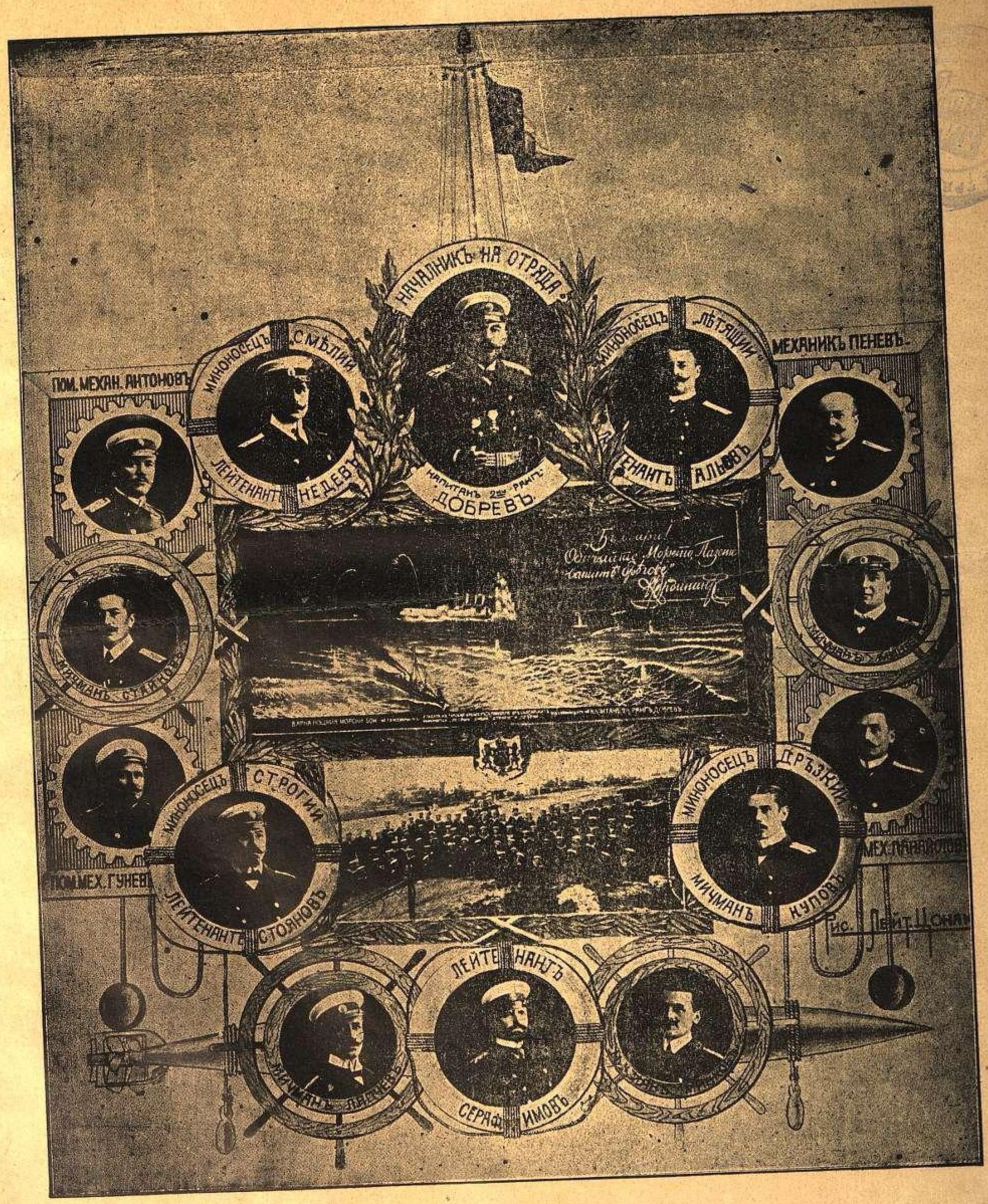
Благоденствието на народа иде по воднитѣ пжтища.

Моторенъ корабъ „Бѣломорецъ“ отъ Дунав. Пол. Служба

Дунава е билъ всѣкога и си остава вѣренъ стражъ на северната ни граница; той очаква българския трицвѣтъ да се развѣе по водитѣ му.

8|21 ноември 1912 г. — Първото бойно кръщение на родния флотъ

ВЪЗПОМЕНАТЕЛНО ТАБЛО

на участницитѣ въ атаката на турския кръстосвачъ „Хамидие“, ознаменувана съ първата българска блѣстяща победа на море.